

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ**
 Ημερομηνία: Κυριακή, 20-06-2010
 Σελίδα: 9
 Μέγεθος: 1000 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 24160
 Επικοινωνία εντύπου: (210) 4808000
 Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Αιώνιος, μοντέρνος μικρός και πρίγκιπας

Ο Τζοάν Σφαρ «διαβάζει» την παλιά ιστορία με μian απολύτως σημερινή αισθητική και κερδίζει ένα διπλό στοίχημα

ΤΖΟΑΝ ΣΦΑΡ

Ο Μικρός Πρίγκιπας
 Κόμικ βασισμένο στο οριστικό κείμενο του Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ
 εκδ. Πατάκη, 2009

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ**

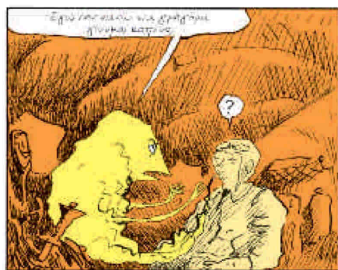
Για τους ρομαντικούς είναι βροχιάς κάθε προοπτική συρρίκνωσης της δυνατότητας ή ανερείδονται. Χίλιες κοκκιές ή άντεχαν προκειμένου να τη διατηρήσουν αλώβητη. Όταν, λοιπόν, ένας νέος καλλιτέχνης «ανεβάζει» ή «διασκευάζει» επιτυχώς ένα παλιό, κλασικό στο είδος του έργο, οι απαιτητικοί ονειροπόλοι κερδίζουν νίκη διπλή. Πρώτον, γιατί η διασκευή του παλιού και κλασικού από τον νέο και μοντέρνο συνιστά συχνά πραγματοποιήσιμη ενόψει κοινού παιδικού ονείρου. Δευ-

Εχουν κρατηθεί μονάχα οι βασικές ατάκες αναλλοίωτες, αλλά δεν έχει προστεθεί κανούργιος λόγος.

τερων, γιατί η επιτυχής μεταφορά στο παρόν παρέχει τεκμήριο μιας ανθεκτικής, βιώσιμης φαντασίωσης. Καθώς, τώρα, ο Μικρός Πρίγκιπας του Σαιντ-Εξυπερύ (1900-1944) γίνεται διά χειρός Τζοάν Σφαρ (1971) κόμικ που συγκινεί, κερδίζεται άλλο ένα διπλό στοίχημα.

Ο κάποιος ηλικιωμένος αναγνώστης, αφενός, αυτός που ξέρει απέξω τις διάσημες ατάκες («Θα είσαι από δω και μπρος και για πάντα υπεύθυνος για ό,τι έχεις εξημερώσει...»), συλλαμβάνει εαυτόν να προσδίδει το πρότυπο, σχεδόν πιστευόντας ότι το έργο ήταν έτσι φτιαγμένο, εξ αρχής. Ο νεαρός αναγνώστης, πάλι, ο έφηβος, το παιδί, αιχμαλωτίζεται από τη μεταγχομένη στον καινό σκεύος παλαιά ουσία, έστω κι αν αγνοεί τα όσα μεσολάβησαν.

Ο εβραϊκός καταγωγής Σφαρ, που το ελληνικό κοινό τον γνώρισε πρόσφατα και ως σκηνοθέτη του *Γαϊπάδου*, επίκει κείνου και το δύο διπλό στοίχημα, που οροθετούν τις επιτυχίες εκβάσεις που προαναφέρθηκαν. Ας ξε-

Ο Μικρός Πρίγκιπας του Τζοάν Σφαρ με τις υπερβολικά διασταλμένες γαλάζιες κόρες και το διαβολικό γέλιο, κλείνει το μάτι στους παλιούς αναγνώστες και τους καλεί να τον ξανακαλύψουν.

τάκες αναλλοίωτες, αλλά δεν έχει προστεθεί καινούργιος λόγος. Τα υπόλοιπα (τα λιγότερα αναντικατάστατα) τα σφαιγείται η μοντέρνα εικόνα. Με τη βοήθειά της, το αρχικό κείμενο κάνει πανιά χωρίς ποτέ να αποπλευρεί. Φουσκώνει, τρέμει, γεμίζει ραβδώσεις και σκιές αλλά παραμένει το παλιό εκείνο «δικό μας».

Για να το πούμε με τα λόγια της αλεπούς, της μυοτηριώδους, της σοφής, της ανεξάρτητης, με τα υπερβολικά μακριά αυτιά ενός Πόκερ (να «είναι» άραγε εκείνη από τις πολλές παράλληλες ερωμένες, που κατάφερε να «δει» βαθιά μέσα στον Πρίγκιπα/Εξυπερύ): ένα ευρέως κόμικ «εξημερώνει» το λογοτεχνικό αριστούργημα και μιας επιτρέπει να το μοιραστούνε δημιουργικά. Αυτό τον Ιούνιο συμπληρώνονται 110 χρόνια από τη γέννηση του μυθικού πιλότου-συγγραφέα, που σε αιώνα Νυκτερινή Πτήση πλοηγεί ψυχικά και σωματικά κι είναι ο διαρκής «βροχός των μικρών πόλεων», που εξαίτηεν άλλοτε μες στο σκοτάδι κάτω από τα φουτουριστικά φτερά του.

Μοιραία πτήση

Ο Πρατ (1927-1995) αφηγήθηκε τη μοιραία τελευταία πτήση του Εξυπερύ στο κόμικ *L'Ultimo Volo*. Ο Σφαρ, που ζει και εργάζεται υπό τον μύθο και του Πρατ, αναλαμβάνει τα νήματα των παραδόσεων ενθέτοντας σε αυτές τα δικά του, εντελώς προσωπικά ζητούμενα. Τέταρτο, λοιπόν, και τελευταίο: στον Μικρό Πρίγκιπα διαπραγματεύεται την ιδιαίτερη σχέση που συνήψε ως παιδί με το διάσημο κείμενο, που του δόθηκε από τον παππού ως στόχημα στα μεγάλα απώλεια. Γιατί ο Σφαρ είχε χάσει τη μητέρα του σε ηλικία τριών ετών (στην ίδια περίπου ηλικία είχε χάσει και ο Εξυπερύ τον πατέρα του). Η δημιουργία κόμικ αποτελεί, κατά δήλωσή του, μια διαρκής προσπάθεια επανασύνδεσης μαζί της. Το κόμικ είναι άλλοστε μορφή ενσάρκωσης, είναι κινηματογράφος στο χαρτί: μια στατική στιγμή ύπαρξης του κείμενου ως λόγου ξαπλωμένου μεν ακόμα και ακινητοποιημένου στο σώμα του βιβλίου, στο σεντόνι, στο χαλί, στα ντύσιά μας. Μια ανάστροφο στιγμή από τη μεταμόρφωσή του σε εικόνα οριστικά άπιστη, σε λόγια φτερωτά.

κινήσουμε από το τέλος: σχεδιαστικά, πρώτον, ο Μικρός Πρίγκιπας του Σφαρ με τις υπερβολικά διασταλμένες γαλάζιες κόρες των ματιών και το διαβολικό γέλιο, «διαβάζει» την παλιά ιστορία με μian απολύτως σημερινή αισθητική, αναφερόμενη στο γραπτό κάρτιν. Συμπεριλαμβανόντας, δεύτερον, κομμάτια του μύθου που χτίστηκε επί σειρά δεκαετιών βασιλείας του κειμένου, κλείνει το μάτι στους παλιούς. Διότι ο Εξυπερύ, ο θρυλικός πιλότος, ο μαχητής του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, που αστρικό alter ego του αποτελεί ο Μικρός Πρίγκιπας, γίνεται στο κόμικ ο εαυτός του. Δεν είναι πια ένα αφαιρετικό «εγώ», αλλά το συγκεκριμένο σκίτσο που φέρει τη χαρακτηριστικά ενός προσώπου, εκείνου του Εξυπερύ, κι ένα σώμα που κόπηκε μέσα στα ρούχα του πιλότου. Το αυτόρεσκο, το κακοκαθημένο, το σημαντικότερο τριαντάφυλλο δεν είναι πλέον ένα κάποιο άνθος, παρά ένα υβριδικό γυναικας-υπέρου με τα χαρακτηριστικά του προσώπου της Κονσουλό (1901-1979), της επίσης θρυλικής συζύγου του Εξυπερύ (αυτοβιογράφηκε, άλλωστε, ως «τριαντάφυλλο», ο' ένα κρουρό κερφόγραφο, που βρέθηκε και εκδόθηκε μετά το θάνατό της.)

Τόπος ο εικονογραφημένος Μικρός Πρίγκιπας έχει, τρίτον, ειδική σχέση με το αρχικό κείμενο: προτείνει μian απλή αφήρση, καθώς έχουν κρατηθεί μονάχα οι βασικές α-